

Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll- Billes talepapir

Anledning	Åbent samråd i Social-, Indenrigs- og Børneudvalget
Dato / tid	Den 23. august 2018 kl. 12-13:15
Talens varighed	15-20 minutter
Sted	Værelse 1-133 på Christiansborg.

Samrådsspørgsmålet:

”Mener ministeren, at han lever op til sine forpligtelser som minister, når han sætter ministeriets embedsmænd til [at] foretage beregninger på politiske forslag, som er droppet af regeringen? Der henvises bl.a. til artiklerne ”En lækket mail, liberale idéer og en minister, der vil være rustet til tænderne” bragt i JP den 3. juli 2018 og ”Minister anklages for at misbruge sine embedsfolk til at lave LAPolitik” bragt i Politiken den 4. juli 2018.”

Det talte ord gælder

Indledning

- Tak for ordet, og tak til spørgeren for det retoriske spørgsmål:
- ”Mener ministeren, at han lever op til sine forpligtelser som minister, når han sætter ministeriets embedsmænd til [at] foretage beregninger på politiske forslag, som er droppet af regeringen?”
- Jeg hæfter mig ved, at spørgeren mener, at der er forslag, som er droppet af regeringen.
- Vi kan jo sikkert have en lang filosofisk snak om, hvilke forslag spørgeren *mener, tror* og *håber* på, at regeringen har droppet.
- Nu er det på den anden side sådan, at jeg som medlem af regeringen præcist *ved*, hvilke forslag vi ikke arbejder med aktuelt, og hvilke der ligger i støbeskeen.
- Nogle forslag er på idéstadiet hos mig
- Nogle forslag er på idéstadiet hos andre ministre.

- Andre forslag igen er på vej ud over rampen.
- Endelig kan spørgeren ikke lægge til grund, at jeg har intentioner om at fremsætte et politisk forslag, fordi jeg beder om at få effekten belyst.
- Der kan være mange andre årsager til, at jeg beder om at få belyst effekterne af ændrede regler.
- I resten af min besvarelse, vil jeg bevare spørgsmålet om mine forpligtelser som minister ved brug af embedsmænd.

Forpligtelser ved ministerens brug af embedsmænd

- En minister har mange opgaver og forpligtelser.
- Det er heldigvis let at svare på, om jeg lever op til mine forpligtelser ved brug af embedsmænd.
- Det korte svar er, at ja, jeg lever op til mine forpligtelser som minister.

- Det gør jeg også, når jeg trækker på embedsapparatet for at blive klogere på, hvordan forskellige forslag virker, og for at føre politik som minister i en regering.
- Det har jeg også gjort i forbindelse med de konkrete bestillinger, der har ført til artiklerne, som samrådsspørgsmålet henviser til.

Uddybende om brug af embedsmænd

- Reglerne om, hvordan ministre kan bruge deres embedsmænd, er beskrevet i en række betænkninger, videnskabelige udredninger og redegørelser til Folketinget.
- Jeg har redegjort herfor i detaljer i svaret på udvalgets spørgsmål 547.
- Statsministeren har også redegjort for reglerne i svaret på S 904 – et spørgsmål stillet af Christine Antorini.
- Her fremgår det, at

” ... embedsværket kan yde bistand i alle forhold, der knytter sig til en ministers funktion som minister. Der kan ydes bistand, uanset om ministeren optræder som forvaltningschef, som ressortminister eller som regeringsmedlem. Embedsværket må således gerne bistå en minister med faglige argumenter til at underbygge ministerens politiske holdning i en sag, analysere forskellige initiativer og formulere ministerens politiske holdning i forbindelse med regeringsarbejdet, herunder i forhold til emner, der ikke hører under ministerens ressort.”

- Jeg synes, at retningslinjerne er fornuftige og i bund og grund ret lige til.
- De baserer sig grundlæggende på, at vores styreform i Danmark er et parlamentarisk demokrati, hvor centraladministrationens rolle er at betjene den til enhver tid siddende regering og dens ministre.
- En minister har derfor mulighed for at trække på embedsmændene i en række sammenhænge.

- Som det fremgår af mit skriftlige svar på udvalgets spørgsmål 547, er der faktisk ret mange tilfælde, hvor en minister har mulighed for at få bistand fra embedsapparatet.
- Embedsmænd skal optræde loyalt over for regeringen og ministrene samt yde faglig bistand og politisk rådgivning, så ministeren kan løse sine opgaver som minister.
- Jeg har også mulighed for at trække på embedsmændene til brug for udviklingen af den politik, jeg skal føre som minister i regeringen.
- Jeg synes, at det er fornuftigt og rimeligt, og det er ikke bare, fordi jeg aktuelt har glæden af at sidde i regering.
- Det er sund fornuft, at en demokratisk valgt regering har den mulighed.
- Alle har en interesse i, at regeringens lovforslag og udspil er fagligt velbelyst.
- Det er også klart, at man som minister *ikke* må bruge sit embedsapparat til rene partipolitiske aktiviteter.

- I mit svar på spørgsmål 547 kan særligt interesserede se eksempler på, hvad rene partipolitiske aktiviteter er og ikke er.
- I svaret står blandt andet, at rene partipolitiske aktiviteter, som det almindelige embedsværk f.eks. bør afstå fra, omfatter
- ... ”rådgivning og bistand til ministeren i relation til ministerens valgkreds samt forberedelse og gennemførelse af dennes personlige valgkamp. Det almindelige embedsværk bør således ikke f.eks. skrive taler til ministerens interne partiarrangementer, udforme indlæg fra ministeren i interne partipublikationer om forhold, der ligger uden for ministerens ressort, eller bidrage til strategiske overvejelser i relation til ministerens personlige valgkamp.”
- Men det er altså ikke en partipolitisk aktivitet, hvis jeg som økonomi- og indenrigsminister, til brug for den politik jeg skal føre i regeringen, eller mine overvejelser i øvrigt, beder om at få belyst, hvordan forskellige forslag virker på beskæftigelse og velstand. Det er en ministeriel opgave.

- Det burde være oplagt for alle – og især når den siddende regering har to ambitiøse målsætninger for beskæftigelse og velstand.

Hvad betyder det, at embedsapparatet er partipolitisk neutralt?

- De almindelige embedsmænd skal være partipolitisk neutrale.
- Men der er ingen konflikt mellem det, at vi har et partipolitisk neutralt embedsapparat, og at en minister kan få faglig bistand og politisk-taktisk rådgivning.
- Partipolitisk neutralitet betyder blandt andet, at der skal være konsistens i den faglige rådgivning før og efter et ministerskifte.
- En minister kan altså *ikke* bestille et bestemt resultat af en faglig vurdering.

- Partipolitisk neutralitet betyder også, at embedsapparatet ikke kan bistå en minister med opgaverne inden for partiorganisationen eller i forbindelse med kampagnen under et folketingsvalg.
- Min egen erfaring – både som parlamentariker i opposition og som minister – er, at vi i Danmark har et partipolitisk neutralt embedsapparat. Både af navn og af gavn.
- Vi fik i Liberal Alliance i sin tid en socialdemokratisk finansminister til at regne vores økonomiske plan igennem.
- Vi var selvfølgelig glade for, at vi fik Finansministeriets ord for, at planen hang sammen.
- Men en sådan faglig blåstempling er jo kun noget værd, hvis den er uafhængig af, hvem der sidder i ministerkontoret.
- Det er naturligvis også sådan i Økonomi- og Indenrigsministeriet under min ledelse, at man ikke kan bestille et bestemt resultat af en faglig vurdering.

- Jeg har nu været økonomi- og indenrigsminister i mere end 600 dage.
- Jeg har i den tid bestilt rigtig mange faglige beregninger og vurderinger. Men aldrig et bestemt resultat.
- Og partierne uden for regeringen er også velkomne til at få belyst og gennemregnet deres forslag og ideer af embedsapparatet.
- Det kræver blot, at der bliver stillet et spørgsmål til den relevante minister.
- Ja, og så skal man selvfølgelig også kunne leve med, at forslagene bliver målt og vejlet på lige fod med alle andres forslag.
- Der er ikke mulighed for at snyde på vægten.

Kritik fra spørgeren i pressen

- Inden jeg slutter af, vil jeg lige benytte lejligheden til at kommentere på noget af den kritik, som har været fremsat i pressen.

- Spørgeren er citeret for følgende:

”Jeg kan kun finde et eneste af de mange forslag, som henhører under økonomi- og indenrigsministerens ressort, og det er forslaget om at sløjfe statens refusion til kommunerne.

Resten henhører, så vidt jeg kan se, under andre ministre”

- Nu kan jeg jo ikke vide, om citatet er korrekt eller ej, men svare – det gør jeg gerne.
- Jobbet som økonomi- og indenrigsminister er i sagens natur tværgående.
- Som økonomi- og indenrigsminister i en koalitionsregering er denne tværgående rolle endnu stærkere.
- Jeg er en del af regeringens økonomi- og koordinationsudvalg, og jeg er formand for regeringens ministerudvalg for parallelsamfund.

- Jeg er medlem af Disruptionrådet, ministerudvalget for udflytning af statslige arbejdspladser og ministerudvalget for offentligt fornyelse.
- Så en stor del af en økonomi- og indenrigsministers arbejde er at interessere sig for og have en mening om andre ressortområder end mit eget.
- Og embedsmændene må naturligvis gerne hjælpe mig med det, som er en del af mit job. Det er faktisk deres job.
- Det følger også af den skriftlige besvarelse fra statsministeren, som jeg refererede tidligere. Jeg henviser her til statsministerens besvarelse af spørgsmål S 904.
- Spørgeren er også citeret for at have sagt:

”Jeg vil kalde ministeren i samråd om, hvorvidt han virkelig synes, det er i orden at misbruge sine embedsmænd på den måde”

- Jeg har i min mundtlige og skriftlige besvarelse gjort rede for, hvorfor jeg opfylder mine forpligtelser som minister.

- Et ord som misbrug er – set fra min stol – et meget groft udfald.
- Ikke mindst fordi spørgeren ikke kan have haft indsigt i sagen på det tidspunkt, hvor udtalelsen er faldet.
- Jeg vil også tillade mig at pege på, at hvis den enkelte embedsmand bliver i tvivl om, hvorvidt det der foregår, er i overensstemmelse med reglerne, er der en række muligheder for at få en sådan tvivl afklaret.
- For selvfølgelig kan den enkelte medarbejder komme i tvivl ude i den virkelige verden.
- Derfor vil det, som jeg ser det, være naturligt, at den enkelte medarbejder i tvivlstilfælde benytter muligheden for at gå til sin chef. Det er da også den procedure, der er beskrevet i afsnittet om ansvar og ledelse i Kodeks VII.

- Og hvis medarbejderen ikke er enig i sin chefs vurdering, så er der mulighed for at gå til sin chefs chef, departementschefen, sin tillidsrepræsentant eller fagforening og i sidste ende mig.
- Jeg har sagt det i mit ministerium, og lad mig også sige det her i udvalget.
- Hvis nogen i mit ministerium mener, at der foregår noget, som ikke lever op til reglerne, forventer jeg, at de tager det op, og om nødvendigt siger fra.
- I dette konkrete tilfælde har man imidlertid valgt at følge en anden fremgangsmåde.
- Det kan man jo fundere længe over, men jeg foretrækker nu at holde mig til fakta.

”Trussel” og anonyme henvendelser

- Jeg kan konstatere, at der tilsyneladende er en medarbejder i Økonomi- og Indenrigsministeriet, der – uden at orientere nogen – har optaget, hvad der er blevet sagt på interne møder.

- Og at denne medarbejder eller en anden har valgt at gå til pressen.
- Jeg kan også konstatere, at jeg har modtaget en henvendelse, jeg opfatter som en form for trussel.
- En, der fremtræder som en anonym medarbejder i ministeriet, har meddelt mig, at læk fra mit ministerium stopper, hvis jeg fyrer ministeriets departementschef.
- Vi har også i ministeriet modtaget anonyme henvendelser, der indeholder mails, der fremtræder, som om den eller de pågældende tilsyneladende har været i korrespondance med folketingsmedlemmer, der sidder i dette udvalg.
- De pågældende folketingsmedlemmer har af mit ministerium fået en personlig orientering herom i forlængelse af databeskyttelsesforordningens regler.
- Herudover har en stor del af medarbejderne i Økonomi- og Indenrigsministeriet – og en række medarbejdere i flere andre ministerier, styrelser, Nationalbanken og sågar

private konsulenthuse – modtaget mails som led i chikane af ministeriet samt navngivne medarbejdere og chefer.

- Vi kan i sagens natur ikke vide, hvor mange der samlet set har modtaget en eller flere mails. Et forsigtigt slag på tasken er, at der er tale om mindst 150 personer.
- Hvis man har interesse i at få indblik i denne chikanøse adfærd, så er man velkommen på mit kontor i ministeriet, hvor der ligger en mappe med et udpluk af denne chikane.
- Her kan man også se, hvordan det, der for de involverede folketingsmedlemmer må fremstå som en fortrolig korrespondance om dette samråd, rask væk bliver sendt videre til ministeriet af den eller de anonyme involverede.
- Jeg vil ikke her sidde og gætte på, hvad der får den ene eller den anden til at udøve systematisk og anonym chikane.

- Jeg kan bare sige, at hvis man ønsker at hejse et flag, fordi man tror, at reglerne ikke bliver overholdt, ja så er det noget helt andet, end den fremgangsmåde der rent faktisk er blevet fulgt i denne sag. Og efter min mening kan chikane aldrig være svaret.
- Det håber jeg, at spørgeren og andre medlemmer af dette udvalg er enig med mig i.

Ønske om nye regler?

- Nu tilbage til forpligtelserne som minister.
- Som jeg har redegjort for, så er reglerne for brug af embedsmænd ret klare.
- Det er legitimt, hvis man ønsker sig nogle andre regler.
- Hvis spørgeren eller andre kommer med et konkret forslag, så vil jeg selvfølgelig forholde mig til det.
- Men jeg synes sådan set, at reglerne er ret klare og hensigtsmæssige.

- Og jeg vil hellere bruge mine kræfter på at løse rigtige problemer for rigtige mennesker, fx i regeringens arbejde med at bekæmpe parallelsamfund og skabe vækst og velstand i det danske samfund.

Afslutning

- Når man påtager sig et regeringsansvar, så giver det både muligheder og forpligtelser.
- Enhedslisten annoncerede i sidste uge, at partiet er klar til at rykke ind i Statsministeriet.
- Det betyder, så vidt jeg kan regne ud, at vi nu er i den situation, at alle de nuværende partier i Folketinget har meldt sig klar til at påtage sig et regeringsansvar.
- På Danmarks vegne håber jeg ikke, at Enhedslisten får mulighed for at udrulle sin politik fra Prins Jørgens Gård.
- Men jeg synes, det er glædeligt, hvis alle partier reelt er klar til at påtage sig det ansvar, der hører med til at sidde i regering.

- Indtil videre kunne spørgeren sikkert se mange fordele i, at de regeringsbærende partier blev tvunget til at fralægge sig alle partipolitiske holdninger, så snart regeringen er valgt og udpeget.
- Men jeg må desværre skuffe sådanne forhåbninger.
- Jeg arbejder systematisk for at fremme Liberal Alliances politik inden for de rammer, som vi har aftalt med vores regeringspartnere i regeringsgrundlaget.
- Jeg tror, at mange ministre fra både rød og blå blok har taget deres partipolitiske holdninger med ind i regeringskontorene.
- Den adfærd er ikke alene i overensstemmelse med de forpligtelser, som en minister har.
- Vi bør forvente det af alle ministre, fordi folkestyret og demokratiet er bedst tjent på den måde.
- En minister skal ikke være parti- eller holdningsløs. En minister skal være politiker.

- Tak for ordet.